

ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ

Υπό του κ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ Α. ΣΑΡΑΝΤΙΔΗ

Το έπιτευχθέν κατά την εξαγωγικήν περίοδον 'Ιουλίου 1961 - 'Ιουνίου 1962 ύψος συναλλαγματικών εισπράξεων εξ εξαγωγών εκ \$ 258,2 εκατομμυρίων είναι το μεγαλύτερον τής μεταπολεμικής περιόδου. Αι εξαγωγαί, έκκινήσασαι από πολύ χαμηλά επίπεδα, έσημείωσαν συνεχή άνοδον μέχρι και του έτους 1956/57, με έτήσιον ρυθμόν περίξ του 18 %ο. Από του έτους όμως 1957/58 παρετηρήθη στασιμότης, άλλα κατά το έτος 1961/62 σημειούται σαφής τάσις έξόδου εκ τής στασιμότητος. Η τάσις αύτη άπεικονίζεται εις τόν κατωτέρω πίνακα 1 και το Διάγραμμα Α'.

Πράγματι, το έτος 1961/62, με την σοβαράν αύξησιν των \$ 40 εκατομμυρίων, τοποθετεί τας εξαγωγάς επί ύψηλοτέρου επιπέδου, πιθανολογείται δε ή εις τα επίπεδα αυτά ή και άνωτερα τούτων διακύμανσις των προσεχών έτησίων συναλλαγματικών εισπράξεων. Το συμπέρασμα τούτο περί τής διαφανομένης τάσεως των εξαγωγών στηρίζεται εις παράγον-σας τόσοσιν έσωτερικής όσον και έξωτερικής άναπτύξεως τής χώρας γενικώτερον, και ειδικώτερον καταβαλλομένη προσπάθεια οικονομικής άναπτύξεως τής χώρας γενικώτερον, και ειδικώτερον ή προσπάθεια άναδιαρθρώσεως των καλλιιεργειών ύπερ εξαγωγίμων προϊόντων, ή ίδρυσις νέων βιομηχανικών μονάδων και κυρίως αξιοποιήσεως των γεωργικών προϊόντων και πρώτων ύλών, τα διάφορα μέτρα προωθήσεως των εξαγωγών, κλπ. Οί δεύτεροι άναφέρονται εις τόν σύνολον των ευνοϊκών συνθηκών, αι όποιαί θέλουσιν δημιουργηθή εκ τής συνδέσεώς μας μετά τής Εύρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητος, τής τεθείσης εις έφαρμογήν από 1ης Νοεμβρίου 1962.

Κατωτέρω έπιχειρείται σύντομος άνάλυσις των κυριωτέρων στοιχείων του εξαγωγικού προβλήματος και των έξελίξεών του, ήτοι τής σχέσεως των εξαγωγών προς τας εισαγωγάς, τής έξελίξεως των εξαγωγικών τιμών, τής κατά προϊόντα διαρθρώσεως και τής γεωγραφικής κατανομής των εξαγωγών, και των προοπτικών και των μέτρων προωθήσεως αυτών.

Σχέσις εξαγωγών προς εισαγωγάς

Αι άνάγκαι οικονομικής άναπτύξεως τής χώρας, έν συνδυασμῶ προς την ύψηλήν ροπήν προς εισαγωγάς και τας εισοδηματικές έξελίξεις, δημιουργούσιν, υπό καθεστῶς έλευθερίας των εισαγωγών, την άνάγκην ηύξημένων πληρωμών δι' εισαγωγάς. Οί πόροι διά των οποίων θα χρηματοδοτηθούσιν αι εισαγωγαί είναι κυρίως το έξ εξαγωγών και καθαρών άδηλων πόρων συνάλλαγμα. Κατά συνέπειαν, ή αύξησις των εξαγωγικών εισπράξεων είναι σπουδαίας σημασίας διά την βελτίωσιν του έμπορικού και συναλλαγματικού ίσοζυγίου τής χώρας. Αι εξαγωγαί χρηματοδοτούσιν κατά 45 %ο περίπου τας εισαγωγάς, όσον περίπου και οι καθαρῶν άδηλων πόροι (τουριστικόν, μεταναστευτικόν, ναυτιλιακόν κλπ. συνάλλαγμα). Αι εφόφτεροι αι συναλλαγματικά αὐταί πηγαί χρηματοδοτούσιν τας εισαγωγάς κατά 90 %ο περίπου, παραμένοντος άκαλύπτου ένός μέρους, το όποιον άποτελεί και το έλλειμμα των τρεχουσών μετά τής άλλοδαπής συναλλαγών, ως έμφαίνεται εις το κατωτέρω έπίσης Διάγραμμα Β'.

Διά την κάλυψιν τοῦ ἐν λόγῳ ἐλλείμματος, καὶ ἐν συνδυασμῶ πρὸς τὸ ἐν Ἑλλάδι ὑφιστάμενον πρόβλημα τῆς ἀνεργίας, ἐπιβάλλεται ἡ μεγιστοποίησης τοῦ δυναμικοῦ τῆς χώρας διὰ τὴν παραγωγὴν ἐξαγωγίμων προϊόντων καὶ προϊόντων ὑποκαθιστῶντων εἰσαγόμενα εἶδη.

Πίναξ 1
Ἐξαγωγὰ κατὰ Ἐξαγωγικὰ ἔτη
(εἰς ἑκατομμύρια δολλάρια)

	1952/53	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960 61	1961/62
Ἐξαγωγικὰ ἔτη								
Σύνολον ἐξαγωγῶν	115,7	218,2	226,0	226,6	229,0	208,8	218,0	258,2
Δείκτης	100,0	188,6	195,3	195,8	197,9	180,5	188,4	223,2
Ἐκτακτοὶ ἐξαγωγαὶ ¹	-	18,4	10,8	3,4	21,2	7,1	8,3	7,2
Τακτικαὶ ἐξαγωγαὶ	115,7	199,8	215,2	223,2	207,8	201,7	209,7	251,0
Δείκτης τακτικ. ἐξαγωγῶν	100,0	172,7	186,0	192,9	179,6	174,3	181,2	216,9

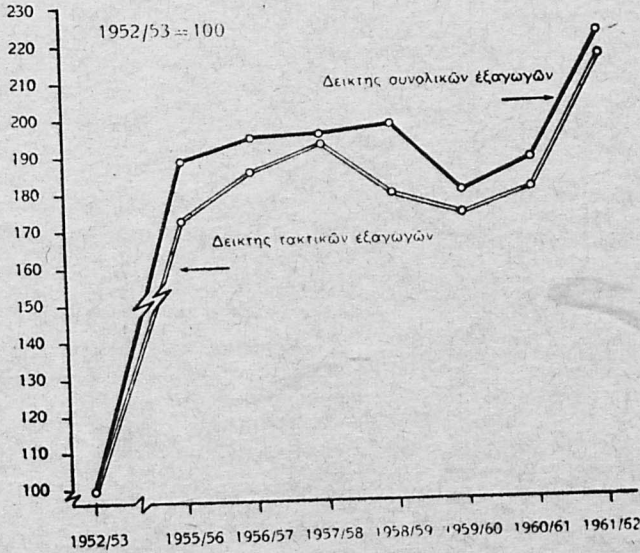
1. Εἰς τὰς ἐκτάκτους ἐξαγωγὰς περιλαμβάνονται αἱ παραγγελίαι εἰδῶν τοῦ ΝΑΤΟ καὶ αἱ ἐκτακτοὶ ἐξαγωγαὶ σίτου (1959) καὶ οἴνων (1958).

Θεωροῦμεν σκόπιμον ὅπως ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα τὰ ποσοστὰ καλύψεως τῶν εἰσαγωγῶν (CIF) ὑπὸ τῶν ἐξαγωγῶν (FOB) ἐνίων χωρῶν μεσογειακῶν καὶ χωρῶν τῆς Ε.Ο.Κ. διὰ τὸ ἔτος 1961 : Δ. Γερμανία 116 %, Γαλλία 108 %, Βέλγιον 94 %, Ὁλλανδία 84 %, Ἰταλία 80 %, Ἰσπανία 65 %, Πορτογαλία 50 %, Γιουγκοσλαβία 62 %, Τουρκία 68 %, Ἰσραὴλ 41 %, Αἴγυπτος 70 %, Συρία 58 %.

Δι' εξαγωγικαί τιμαί

Ἡ εξέλιξις τῆς μέσης ἀξίας τῶν ἐξαγωγῶν (*export unit value*) ἐνέχει σπουδαίαν σημασίαν διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν ὄρων ἐμπορίου τῆς χώρας (*country's terms of trade*). Βελ-

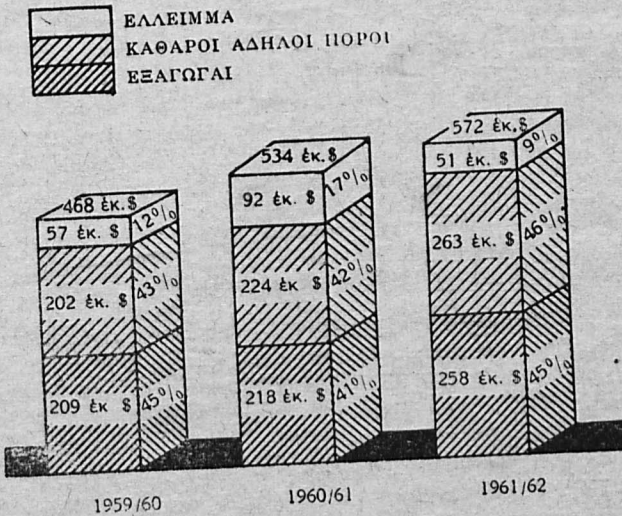
Διάγραμμα Α'

τίωσις τῶν ἐξαγωγικῶν τιμῶν, μετὰ τὰς εἰσαγωγικὰς ἀμεταβλήτους ἢ μειουμέναις, σημαίνει ὅτι εἰς δεδομένον ὄγκον ἐξαγωγῶν ἀνταλλάσσεται μετὰ σχετικῶς μεγαλύτερον ὄγκον εἰσαγωγῶν,

Διάγραμμα Β'

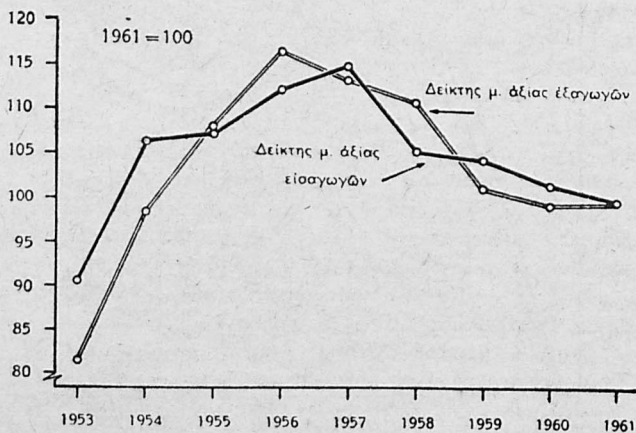
Κάλυψις εἰσαγωγῶν δι' ἐξαγωγῶν καὶ καθαρῶν ἀδήλων πόρων

τοῦτο δὲ σημαίνει περαιτέρω ὅτι οἱ ἐγχώριοι διαθέσιμοι πόροι δέχονται τὴν εὐμενῆ ἐπίδρασιν τῶν ὄρων ἐμπορίου.

Ο δείκτης μέσης άξιας εξαγωγών, ο καταρτιζόμενος υπό της ΕΣΥΕ εμφανίζει μετά το 1954 βελτίωσιν μέχρι και του έτους 1958. Κατά την τετραετία 1955 - 58 ο δείκτης κυμαίνεται εις επίπεδον ανώτερον κατά 14 % του επιπέδου του 1954. Εις την τοιαύτην εξέλιξιν συνέβαλεν ή υποτίμησις της δραχμής κατά το 1953 και ή όλουθεν βελτίωσις της ποιότητος των εξαγομένων προϊόντων εν συνδυασμῶ πρὸς ηξημένην ζήτησιν αὐτῶν. Ἐξ ἄλλου, κατά την περίοδον ταύτην εις ὑψηλότερα επίπεδα εὐρίσκοντο και αἱ διεθνείς τιμαί (ὡς π.χ. ὁ γε-

Διάγραμμα Γ'.

νικός δείκτης τιμών Φραγκφούρτης). Ἀπὸ τοῦ 1959 εμφανίζεται ἀπότομος πτώσις τοῦ δείκτου και διακύμανσις αὐτοῦ κατά τὰ τρία τελευταία ἔτη περίξ τοῦ 100, ἀποτέλεσμα κυρίως της σοβαρᾶς πτώσεως της μέσης τιμῆς τοῦ καπνοῦ λόγω της κατωτέρας ποιοτικῆς συνθέσεώς του, ὡς ἐπίσης και τοῦ βάμβακος.

Ο δείκτης μέσης άξιας εξαγωγών κατά το εξαγωγικόν ἔτος 1961/62 ἐσημείωσε πτώσιν κατά 1 % περίπου, κατελθὼν εις τὸ ἐπίπεδον τῶν 98,7 (1961=100). Τοῦτο ἦτο ἀποτέλεσμα της πτώσεως, τὴν ὁποίαν ἐσημείωσαν αἱ τιμαί τῶν περισσοτέρων προϊόντων. Οὕτως, ἐναντι της περιόδου 1960/61 ἐσημειώθησαν αἱ ἀκόλουθοι πτώσεις : σουλτανίνα—16 %, κολοφώνιον—27 %, σταφυλαί—20 %, λεμόνια—6 %, κορινθιακή—2,3 %, βάμβαξ—1 %, μήλα—18 %, ροδάκινα—11 %. Παρὰ τὴν πτώσιν ταύτην τῶν μέσων τιμῶν, ὁ γενικὸς δείκτης ἐσημείωσε μικρὰν μόνον πτώσιν, και τοῦτο λόγω της ὑψώσεως κατά 13,3 % τῶν τιμῶν τοῦ καπνοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει και τὴν μεγαλυτέραν στάθμισιν εις τὸν δείκτην.

Ἡ ἔτησις διακύμανσις τῶν δεικτῶν μέσης άξιας εξαγωγῶν και εισαγωγῶν εμφανίζεται εις τὸ ἀνωτέρω Διάγραμμα Γ'.

Η κατά προϊόντα διάρθρωσις τῶν εξαγωγῶν

Ἡ κατά τὸ εξαγωγικόν ἔτος 1961/62 αὔξησις τῶν εξαγωγικῶν εἰσπράξεων κατά \$ 40,2 ἑκατομύρια ἢ 8,4 % ἐναντι τοῦ προηγουμένου ἔτους προέρχεται κατά 42 % ἐκ τοῦ βάμβακος, κατά 22 % ἐκ τῶν νωπῶν ὀπωρῶν, κατά 14 % ἐκ τοῦ καπνοῦ και κατά 9 % ἐκ της σουλτανίνας. Τέσσαρα λοιπὸν προϊόντα συνέβαλον κατά 87 % εις τὴν πραγματοποιηθεῖσαν αὔξησιν, και ἐκ τούτων τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ὁ βάμβαξ. Ἐπομένως, παρὰ τὴν εὐνοϊκὴν εξέλιξιν τῶν εξαγωγῶν, παραμειναντος ἐντόνου τοῦ γεωργικοῦ των χαρακτηρισμοῦ. Ὁ γεωργικὸς χαρακτήρ ἀποτελεῖ μειονέκτημα τῶν εξαγωγῶν, διότι συναρτᾶ αὐτὰς ἐκ τῶν ἀπροβλέπτων διακυμάνσεων της γεωργικῆς παραγωγῆς, ἐκ τῶν περιορισμένων

δυνατοτήτων αύξήσεως τῆς παραγωγικότητας, καὶ ἐκ τῆς εὐπαθείας τῶν διεθνῶν ἀγορῶν γεωργικῶν προϊόντων.

Ἡ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος σημειωθείσα αύξησης ἦτο ἀποτέλεσμα ἀφ' ἐνὸς μὲν μονιμωτέρας ὀργανικῆς βελτιώσεως, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ γεωργικὸν ἔτος ἦτο εὐνοϊκόν. Αἱ μονιμώτεροι βελτιώσεις ἀνάγονται εἰς τὴν προσπάθειαν καλύτερέσεως τῶν ποιητικῶν τῶν ἐξαγωγίμων νωπῶν προϊόντων, τὴν καλύτεραν ἐμπορίαν τούτων, καὶ τὴν συνειδητοποίησιν τῆς προσπάθειας αύξήσεως τῶν ἐξαγωγῶν πρὸς τὸν σκοπὸν ἐνισχύσεως τόσοσ τῆς ἐσωτερικῆς οἰκονομίας ὅσον καὶ τῆς συναλλαγματικῆς θέσεως τῆς χώρας.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἐπὶ μέρους μεγεθῶν τῶν ἐξαγωγῶν, τρία μόνον προϊόντα—καπνὸς, βάμβαξ, σταφίδες—ἀποτελοῦν τὸ 60 % τῶν συνολικῶν ἐξαγωγῶν. Τοῦτο δεικνύει τὴν ἰσχυρὰν συγκέντρωσιν τῶν ἐξαγωγῶν εἰς ἐλάχιστα προϊόντα, ὡς ἐμφαίνεται καὶ εἰς τὸ παρατιθέμενον Διάγραμμα Δ'.

Ἡ συγκέντρωσις αὕτη τῶν ἐξαγωγῶν εἰς ἐλάχιστα προϊόντα ἐγκλείει τὸν κίνδυνον ἀποτόμων διακυμάνσεων τῶν συνολικῶν ἐξαγωγικῶν εἰσπράξεων εἰς περίπτωσιν σημαντικῆς πτώσεως τῆς τιμῆς ἢ τοῦ ὄγκου τῶν ὀλίγων τούτων προϊόντων. Παραδείγματος χάριν, τὸ ἔτος 1959/60 αἱ εἰσπράξεις ἐσημείωσαν σημαντικὴν πτώσιν λόγῳ κυρίως μειωμένων ἐσόδων ἐκ καπνοῦ καὶ βάμβακος, ἐνῶ εἰς πλείστα τῶν λοιπῶν ἐξαγωγίμων προϊόντων εἶχε σημειωθῆ αύξησης εἰσπράξεων. Οὕτω, διακύμανσις ἐνὸς ἢ δύο κρισίμων προϊόντων ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἔννοιαν ἐπιφέρει καὶ διακύμανσιν τῶν συνολικῶν εἰσπράξεων.

Συνεπεία τοῦ ἐντόνου γεωργικοῦ χαρακτήρος τῶν ἑλληνικῶν ἐξαγωγῶν, ἀσήμαντος εἶναι ἡ ἀπὸ ἀπόψεως ὕψους συμβολὴ τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων εἰς τὴν διάρθρωσιν τῶν ἐξαγωγῶν. Τοῦτο ἀποτελεῖ χαρακτηριστικὸν μειονέκτημα, δεδομένου ὅτι αἱ βιομηχανικαὶ ἐξαγωγαὶ ἀποτελοῦν δυναμικὸν παράγοντα ὀργανικῆς βελτιώσεως τῶν ἐξαγωγῶν καὶ τῶν ὀρων ἐμπορίου, συμβάλλουν δὲ προσέτι εἰς τὴν σταθερότητα τῶν ἐτησίων εἰσπράξεων μὲ μίαν, βεβαίως, ἀνοδικὴν τάσιν.

Αἱ ἐξελίξεις τῶν συναλλαγματικῶν εἰσπράξεων κατὰ κυριώτερα προϊόντα ἐμφανίζονται εἰς τὸν παρατιθέμενον Πίνακα 2.

Διὰ τὰ κυριώτερα προϊόντα τοῦ ἐν λόγω Πίνακος 2 δύνανται νὰ λεχθοῦν τὰ ἑξῆς :

1. Αἱ ἐξαγωγαὶ καπνοῦ παρουσιάζουν κατὰ τὴν περίοδον 1961/62 αύξησησ ὀφειλομένην ἀποκλειστικῶς εἰς βελτιωμένας ἐξαγωγικὰς τιμάς, ἐνῶ αἱ ἐξαχθεῖσαι ποσότητες ἦσαν ὀλιγώτεροι τῶν ἐξαχθεισῶν τὸ 1960/61, παρὰ τὴν ἠύξημένην ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ζήτησιν λόγῳ καταστροφῶν εἰς τὴν καπνοπαραγωγὴν, ἐκ τοῦ ἐμφανισθέντος εἰς πλείστας χώρας περὸσπορου.

2. Αἱ ἐξαγωγαὶ βάμβακος ἐπέτυχον ὕψος ρεκόρ, ἀφ' ἐνὸς μὲν λόγῳ ἐπαρκοῦς προσφορᾶς, ἀφ' ἑτέρου δὲ λόγῳ ἠύξημένης ζήτησεως τόσοσ ἐκ τῶν ἀνατολικῶν ὅσον καὶ ἐκ τῶν δυτικῶν χωρῶν.

3. Αἱ ἐξαγωγαὶ σταφίδος γενικῶς συναντοῦν δυσκολίας λόγῳ τοῦ ἀνταγωνισμοῦ εἰς τὴν διεθνή ἀγορὰν ἐκ τῆς ὑπερπροσφορᾶς τῶν ἀνταγωνιστριῶν χωρῶν.

4. Ἡ σημαντικὴ αύξησης τῶν ἐξαγωγῶν νωπῶν ὀπωρῶν ἐν γένει ἀποδίδεται εἰς τὴν ἠύξημένην παραγωγὴν εἰς τὴν χώραν, τὴν ἠύξημένην ζήτησιν ἐκ μέρους τῶν δυτικῶν χωρῶν (κυρίως τῆς Δ. Γερμανίας) λόγῳ μειώσεως τῆς αὐτόθι παραγωγῆς, τὴν ἠύξημένην ζήτησιν ἐκ μέρους τῶν ἀνατολικῶν χωρῶν (ἐσπεριδοειδῆ) καὶ τὴν βελτίωσιν τῆς ἐμπορίας.

Γεωγραφικὴ κατανομὴ

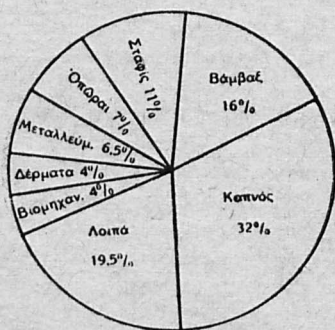
Ἡ κατανομὴ τῶν ἐξαγωγῶν πρὸς χώρας διμερῶν καὶ πολυμερῶν συναλλαγῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐμφαίνεται εἰς τὸν Πίνακα 3 καὶ τὸ Διάγραμμα Ε'.

Ἐκ τοῦ Πίνακος 3 συνάγονται αἱ ἑξῆς διαπιστώσεις. Αἱ πρὸς χώρας διμερῶν συναλλαγῶν ἐξαγωγαὶ σημειοῦν καθ' ὀλα τὰ ἔτη συνεχῆ ἄνοδον, κυρίως λόγῳ ἐξαγωγῶν πρὸς τὰς ἀνατολικὰς χώρας. Τὸ ποσοστὸν συμμετοχῆς τῶν διμερῶν χωρῶν ἀπὸ 24,5 % τὸ 1957/58, ἠύξθη εἰς 31,6 % κατὰ τὸ 1961/62, τῶν δὲ ἀνατολικῶν χωρῶν ἀπὸ 11,9 % εἰς 22 %.

Μεταξύ δὲ τῶν ἐτῶν 1960/61 καὶ 1961/62 αἱ πρὸς ἀνατολικὰς χώρας ἐξαγωγαὶ ἠϋξήθησαν κατὰ 12,8 %ο. Ἡ τοιαύτη πρὸς τὰς διμερεῖς χώρας ἐξέλιξις τῶν ἐξαγωγῶν συνεπάγεται καὶ ἀνάλογον ἐξέλιξιν τῶν ἐκ τῶν χωρῶν τούτων εἰσαγωγῶν, δεδομένου ὅτι τὸ ἐμπόριον διεξάγεται βράσει διμερῶν συμφωνιῶν. Πράγματι, καὶ αἱ εἰσαγωγαὶ ἐκ τῶν διμερῶν χωρῶν ἐσημείωσαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη συνεχῆ αὐξήσιν, ἡ ὁποία ὁμῶς φαίνεται ὅτι ἀνεκόπη ἀπὸ τοῦ 1961. Διὰ τὴν δημιουργηθῶν περιθώρια ἐξαγωγῶν πρὸς τὰς χώρας αὐτάς κατὰ τὴν περίοδον καθ' ἣν αἱ ἐξαγωγαὶ μας συνήντων δυσκολίας, ἐλήφθησαν μέτρα στροφῆς ἐνὸς μέρους τῶν εἰσαγωγῶν πρὸς τὰς ἀνατολικὰς χώρας. Ὁ ἔθισμος ἐξαγωγῆς ὠρισμένων προϊόντων πρὸς τὰς χώρας αὐτάς καὶ ἡ ἀνακοπή τοῦ ρυθμοῦ τῶν ἐκ τῶν χωρῶν τούτων εἰσαγωγῶν ἐδημιούργησε κατὰ τὴν παρούσαν περίοδον ὑπὲρ ἡμῶν ὑπόλοιπον τῶν λογαριασμῶν κληρικῶν ἐκ \$ 13,6 ἑκατομμυρίων (30.6.1962).

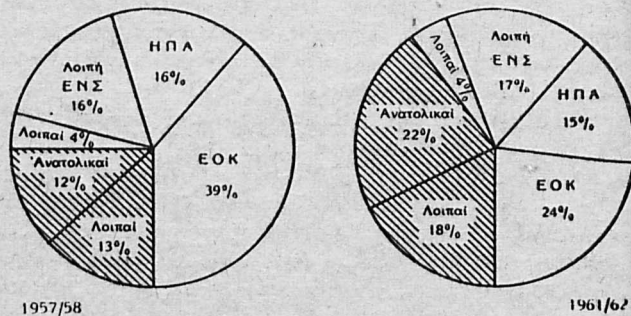
Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἀνωτέρω ἐξέλιξιν, αἱ πρὸς τὰς χώρας ἐλευθέρου συναλλάγματος καὶ πολυμερῶν συμφωνιῶν ἐξαγωγαὶ ἐσημείωσαν συνεχῆ ἀπὸ τοῦ 1956/57 πτώσιν. Οὕτως, ἀπὸ \$ 177,5 ἑκατομμύρια τὸ 1956/57, αἱ ἐξαγωγαὶ κατῆλθον τὸ 1960/61 εἰς \$ 145,6 ἑκατομμύρια, καὶ μόνον τὸ λήξαν ἔτος 1961/62 ἐπανῆλθον εἰς τὰ ἐπίπεδα τοῦ 1956/57, ἀνακοπέσσης οὕτω τῆς συνεχοῦς πτώσεως. Μεταξύ τῶν ἐτῶν 1960/61 καὶ 1961/62 αἱ πρὸς πολυμερεῖς χώρας ἐξαγωγαὶ ἠϋξήθησαν κατὰ 21,2 %ο, ἥτοι ἡ αὐξήσις ἦτο μεγαλύτερα ἐκεῖνης ποῦ ἐπραγματοποιήθη ἐκ τῶν διμερῶν χωρῶν.

Διάγραμμα Δ'

Ποσοστιαία κατὰ προϊόν διάθροωσις τῶν ἐξαγωγῶν

Διάγραμμα Ε'

ΠΟΛΥΜΕΡΕΙΣ
ΔΙΜΕΡΕΙΣ

Ποσοστιαία κατανομή τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου

Ἡδὴ προβλέπεται ὅτι αἱ πρὸς τὰς χώρας τῆς Ε.Ο.Κ. ἐξαγωγαὶ θέλουσιν αὐξηθῆ σημαντικῶς λόγῳ ἀφ' ἐνὸς μὲν τῆς εὐνοϊκῆς μεταχειρίσεως, τῆς ὁποίας θὰ τύχουσιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῶν στενωτέρων ἐμπορικῶν καὶ γενικωτέρων ἐπαφῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ δημιουργηθοῦν μεταξύ Ἑλλάδος καὶ χωρῶν τῆς Ε.Ο.Κ.

Ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1961/62 πραγματοποιηθεῖσα αὐξήσις τῶν ἐξαγωγικῶν εἰσπράξεων προῆλθεν ἐξ ὄλων τῶν περιοχῶν, πλην τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς, αἱ πρὸς τὰς χώρας τῆς Ε.Ο.Κ. ἐξαγωγαὶ ἐσημείωσαν κάμψιν, λόγῳ μειωμένων ἐξαγωγῶν κολοφωνίου. Αἱ πρὸς τὰς χώρας τῆς Ε.Ο.Κ. ἐξαγωγαὶ ἐσημείωσαν αὐξήσιν κατὰ \$ 19,5 ἑκατομμύρια, ἥτοι καλύπτουσιν τὸ 50 %ο τῆς ἐκ \$ 40,2 ἑκατομμυρίων αὐξήσεως. Ἡ μεγαλύτερα δὲ αὐξήσις προέρχεται ἐκ τῆς Δ. Γερμανίας (+ \$ 10,6 ἑκατομμύρια).

Αἱ πρὸς τὰς χώρας τῆς λοιπῆς Εὐρώπης (Γιουγκοσλαβία, Φινλανδία) ἐξαγωγαὶ ἠϋξήθησαν κατὰ τὸ 1961/62 κατὰ \$ 8,8 ἑκατομμύρια, λόγῳ κυρίως ἠϋξημένων ἐξαγωγῶν βὰμβacos εἰς Γιουγκοσλαβίαν.

Αἱ πρὸς τὸ σοβιετικὸν συγκρότημα ἐξαγωγαὶ ἐσημείωσαν αὐξήσιν κατὰ \$ 5,7 ἑκα-

Π λ ν α ξ 2

Εξαγωγές κατά οικονομικά έτη
(είς εκατομμύρια δολάρια)

	1959/60	1960/61	1961/62	Μεταβολαί Είς έκ. \$	1961/62 - 1960/61 είς %
Καπνός	67,0	78,0	83,6	+ 5,6	+ 7,2
Βάμβαξ	19,5	22,8	39,6	+ 16,8	+ 73,7
Σταφίδες	30,2	26,6	28,5	+ 1,9	+ 7,1
Έσπεριδοειδή	7,2	7,0	9,8	+ 2,8	+ 40,0
Λοιπά κοπρά όπώρα	7,0	3,3	9,3	+ 6,0	+ 181,8
Έλαία - Ελαιόλαδον	12,3	5,6	6,8	+ 1,2	+ 24,5
Όινοι - ποτά	2,5	2,9	2,9	-	-
Μεταλλεύματα - όρυκτά	16,7	17,4	16,4	- 1,0	- 5,7
Δέρματα	8,5	10,4	11,1	+ 0,7	+ 6,7
Ρητινώδη προϊόντα	5,5	9,5	6,2	- 3,3	- 34,7
Βιομηχανικά - Βιοτεχνικά	7,1	8,1	10,1	+ 2,0	+ 24,7
Παραγγέλαι είδων NATO	2,4	8,3	7,2	- 1,1	- 13,2
Λοιπά είδη	22,9	18,1	26,7	+ 8,6	+ 47,5
	208,8	218,0	258,2	+ 40,2	+ 18,4 %

Π λ ν α ξ 3

Κατανομή εξαγωγικού έμπορεύου

	1957/58		1958/59		1959/60		1960/61		1961/62	
	έκ. \$	%	έκ. \$	%	έκ. \$	%	έκ. \$	%	έκ. \$	%
Η.Π.Α.	36,6	16,2	32,0	14,0	32,7	15,7	35,8	16,4	37,8	14,6
Ε.Ο.Κ.	88,2	38,9	98,1	42,8	71,8	34,4	67,2	30,8	86,7	33,6
Λοιπή Ε.Ν.Σ. 1	37,2	16,4	32,0	14,0	31,3	15,0	32,3	14,8	43,5	16,8
Λοιπά	9,0	4,0	6,6	2,9	8,2	3,9	10,3	4,8	8,5	3,4
Σύνολον πολυμερών συναλλαγών	171,0	75,5	168,7	73,7	144,0	69,0	145,6	66,8	176,5	68,4
Άνατολικά χωρά	26,9	11,9	37,1	16,2	41,9	20,0	51,3	23,5	57,0	22,0
Λοιπά	28,7	12,6	23,2	10,1	22,9	11,0	21,1	9,7	24,7	9,6
Σύνολον διμερών συναλλαγών	55,6	24,5	60,3	26,3	64,8	31,0	72,4	33,2	81,7	31,6
Γενικών Σύνολον	226,6	100	229,0	100	208,8	100	218,0	100	258,2	100

1. Περιλαμβάνεται και η Μ. Βρετανία.

τομύρια, ή όποία προέρχεται κατά τό μεγαλύτερο μέρος έκ τής Ρωσίας (+ \$ 4,5 εκατομύρια), λόγω ηύξημένων εξαγωγών καπνοϋ, σουλτανίνας και έσπεριδοειδών.

Αί πρòς τàs χώρας τής Εύρωπαϊκής Νομισματικής Συμφωνίας (πλην τής Ε.Ο.Κ). εξαγωγαι παρουσίασαν αύξησιν κατά \$ 6,9 εκατομύρια. Αύτη όφείλεται εις ηύξημένες εξαγωγάς καπνοϋ (κυρίως εις Έλβετίαν), βάμβακος (κυρίως εις Πορτογαλίαν) και βιομηχανικών και βιοτεχνικών προϊόντων (κυρίως εις Τουρκίαν και Δανίαν).

Τέλος, αί πρòς τàs ΗΠΑ εξαγωγαι έσημείωσαν αύξησιν έκ \$ 2,0 εκατομμυρίων, αί πρòς τήν Μίεσην Άνατολήν στασιμότητα, και αί πρòς τήν Λατινικήν Άμερικην κάμψιν.

Προοπτικά και μέτρα προωθήσεως

Αί προοπτικά διαμορφώσεως τοϋ ύψους τών εξαγωγών κατά τὰ προσεχή έτη έμφανίζονται μάλλον ευνοϊκά, παρά τήν καθυστέρησιν εις τόν τομέα τών βιομηχανικών εξαγωγών. Ήδη προβλέπεται ή διακύμανσις τών εξαγωγών κατά δύο ή τρία προσεχή έτη μεταξύ 260 έως 280 εκατομμυρίων δολλαρίων, με προοπτικήν να υπερβούν τὰ \$ 300 εκατομύρια υπό τήν προϋπόθεσιν τής αύξήσεως τής δυνατής έγχωρίου παραγωγής και τής ευνοϊκής εξέλιξεως τής ζητήσεως έκ τής άλλοδαπής. Πρόσθετος δε παράγων ένισχύσεως τών προοπτικών αυτών είναι τό γεγονός τής συνδέσεως τής χώρας μας μετά τής Εύρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητος.

Πρòς τήν κατεύθυνσιν τής μεγιστοποιήσεως τής συμβολής τών εξαγωγών εις τήν κάλυψιν τών δι' εισαγωγάς πληρωμών και τήν κινητοποίησιν έν τή χώρα άδρανούντος και ύποαπασχολούμενου δυναμικοϋ, έλήφθησαν κατά καιρούς διάφορα μέτρα. Τοιαύτα μέτρα εύρίσκονται κατεσπαρμένα εις διάφορα νομοθετήματα και άφορούν κυρίως εις τὰ εξής :

1. Άπαλλαγήν τών εξαγομένων προϊόντων έκ τοϋ Φόρου Κύκλου Έργασίων.
2. Έπιστροφή δασμών και λοιπών φόρων.
3. Άπαλλαγήν από τελών χαρτοσήμου.
4. Έκπτώσεις έκ τών άκαθαρίστων κερδών τών εξαγωγικών επιχειρήσεων.
5. Αύξήσεις τών ποσοστών άποσβέσεων τών έγκαταστάσεων.
6. Μειώσεις τών έπιτοκίων χρηματοδοτήσεως κλπ.

Τελευταίως, και υπό τήν πίεσιν τής ανάγκης προσαρμογής τής οικονομίας πρòς τὰς συνθήκας τὰς επικρατούσας εις τὰς χώρας τής Ε.Ο.Κ., έλήφθησαν πλέον συγκεκριμένα μέτρα. Ούτω, δι' αποφάσεων τής Νομισματικής Έπιτροπής καθιερώθη ευνοϊκόν καθεστώς χρηματοδοτήσεως τών επιχειρήσεων τών πραγματοποιουσών εξαγωγάς, και διά κατατεθέντος εις τήν Βουλήν διατάγματος καθιερούται έλευθεριώτερον καθεστώς ίδρύσεως και έπεκτάσεως βιομηχανικών και βιοτεχνικών επιχειρήσεων, αί όποιαι πραγματοποιιοϋν ή θά πραγματοποιήσουν εξαγωγάς. Επίσης, διά ψηφισθέντος τελευταίως Νομοθετικού Διατάγματος (ύπ' άρ. 4231/62), καθιερούνται διάφοροι διευκολύνσεις και άπαλλαγαι διά τό εξαγωγικόν έμπόριον τής χώρας. Δέον, τέλος, να μνημονευθούν τὰ έκπονηθέντα σχέδια διά τήν ίδρυσιν Όργανισμοϋ Άναπτύξεως τών Έξαγωγών κατά τὰ ισχύοντα εις άλλας χώρας.